

تعیین کارایی واحدهای منطقه ۱۲ دانشگاه آزاد اسلامی با استفاده از مدل چند مولفه ای در تحلیل پوششی داده ها

نقی شجاع^{*}، مهدی فلاح جلودار^۱، محمد حسین درویش متولی^۲

^۱ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد فیروزکوه، گروه ریاضیات، فیروزکوه، ایران
^۲ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد فیروزکوه، گروه ریاضیات، فیروزکوه، ایران

^۳ مدرس و عضو باشگاه پژوهشگران جوان دانشگاه آزاد اسلامی، واحد فیروزکوه، گروه مدیریت صنعتی، فیروزکوه، ایران

رسید مقاله: ۸۹/۸/۱۵

پذیرش مقاله: ۸۹/۱۱/۲۰

چکیده

بدون شک هر سازمانی به منظور استفاده بهینه از منابع محدود خود و اثربخشی بیشتر، نیازمند ارزیابی و سنجش عملکرد می‌باشند. یکی از کاربردی ترین روش های ارزیابی عملکرد استفاده از تکنیک تحلیل پوششی داده‌ها می‌باشد. تا کنون مقالات و پژوهش های مختلفی بر اساس این تکنیک ارائه شده است که عمدتاً بر پایه مدل های معمولی DEA، مانند CCR و BCC و ... استوار بوده اند. این مدل ها قادر به ارزیابی کارایی واحدهای تصمیم گیرنده ای که دارای چندین مؤلفه هستند نمی باشند. در مدیریت با توجه به ضرورت آگاهی از عملکرد مؤلفه های یک سیستم نیاز به روش هایی می باشد که قادر به انجام اینکار باشد. در این مقاله با تعمیم و گسترش مدل های چند مؤلفه ای، مدلی مورد بحث قرار گرفته است که اینکار را انجام می دهد و این مدل جهت ارزیابی عملکرد ۱۴ واحد دانشگاهی منطقه ۱۲ دانشگاه آزاد اسلامی طی یک دوره چهار ساله (۱۳۸۵-۱۳۸۸) به کار گرفته شده است که نتایج با واقعیت های موجود کاملاً منطبق می باشند.

کلمات کلیدی: تحلیل پوششی داده ها، واحد تصمیم گیرنده، کارایی مولفه ای.

۱ مقدمه

از دیرباز بالاخص از اواخر جنگ جهانی دوم به بعد، مدیران تصمیم گیر واقف شدند که هرگونه تصمیم گیری بدون به کار بردن روش های علمی، به صورتی نظرات فردی را اعمال می نمایند و این قبیل تصمیم گیری ها معمولاً توأم با خطاها و اشتباهات فاحش و جبران ناپذیری هستند، از این رو به ضرورت استفاده از روش های علمی در ارزیابی عملکرد واحدها پی بردند [1].

[°]عهده دار مکاتبات

آدرس الکترونیکی: shoja_n@iaufb.ac.ir

اطلاع از عملکرد واحدهای تحت امر مدیر، مهمترین وظیفه مدیر در رابطه با واحدهای تصمیم گیری به منظور هدایت آنان است. پیچیدگی اطلاعات، حجم بسیار زیاد عملکرد، اثرات عوامل بیرونی، اثر واحدهای رقیب بر عملکرد، محدود بودن واحدها در رابطه با تصمیم گیری های مناسب (مثلاً به علت دولتی بودن واحدها)، تغییرات ناگهانی خط مشی به علت برخوردهای انفعالی با مشکلات حاد (مانند بیکاری و ...) از جمله عواملی است که مدیر بدون استفاده از روش ها و ابزارهای علمی نمی تواند از کارکرد واحدهای تحت امر، اطلاع کافی به دست آورده و تصمیم گیری مناسبی را در جهت بهبود کارایی و بهره وری آن ها اتخاذ نماید [2].

تا قبل از سال ۱۹۷۸ تحقیقات زیادی برای محاسبه کارایی واحدهای تصمیم گیرنده یک سیستم صورت گرفته بود. در این قبیل تحقیقات منظور از سیستم، مجموعه ای است که واحدهای تحت ارزیابی از آن انتخاب می شوند. به عنوان مثال می توان دانشگاه را به عنوان یک سیستم در نظر گرفت که واحدهای تصمیم گیرنده در آن گروه های آموزشی یا دانشکده ها می باشند [3]. عمده تحقیقات تا قبل از سال ۱۹۷۸ منجر به بوجود آمدن روش های پارامتری گردیدند. این، اگرچه در برخی حالات خاص کارساز بودند ولی در حالت کلی دو مشکل عمده نظری و کاربردی استفاده از آن ها را غیرممکن می ساخت. این دو مشکل عبارتند از:

الف روش های پارامتری برای حالت های یک یا چند ورودی و تنها یک خروجی مناسب هستند.

ب محاسبه پارامترها و تعیین تابع پارامتری در حالت کلی آسان نیست [4].

برای رفع این مشکلات در سال ۱۹۵۷، فارل تحقیقات گسترده ای انجام داد [5]. در واقع فارل اولین کسی بود که تخمین تابع مورد نظر را به روشی غیر پارامتری به دست آورد و به خاطر این تحقیق، برنده جایزه نوبل گردید. فارل با استناد بر اصول پنج گانه، مجموعه ای به نام «مجموعه امکان تولید» ساخت و قسمتی از مرز آن را بعنوان تخمینی از «تابع تولید» در نظر گرفت. هر واحد تصمیم گیرنده ای که روی این مرز قرار گیرد «کارا» می باشد در غیر این صورت «ناکارا» تلقی می گردد. بعد ها مدل *CCR* در سال ۱۹۷۸ توسط چارلز، کوپر، ورودز ارایه شد [6]، که این مدل پایه و اساس شاخه ای در «تحقیق در عملیات» به نام تحلیل پوششی داده ها (*DEA*) گردید. تکنیک تحلیل پوششی داده ها براساس برنامه ریزی ریاضی بنا شده است و در محاسبه کارایی نسبی واحدهای تصمیم گیرنده متجانس به کار می رود. در این تکنیک کارایی نسبی هر واحد تصمیم گیرنده تابعی است از ورودی ها و خروجی های آن واحد و نیز در این تکنیک واحد تصمیم گیرنده ای را کارای تکنیکی می نامند که از ورودی ها بهترین استفاده را نموده باشد، به عبارت دیگر هدر رفتن ورودی (*waste*) نداشته باشد و ماکزیمم خروجی ممکنه را تولید نموده و کمبود تولید (*short fall*) نداشته باشد [7].

وقتی یک سیستم که دارای مؤلفه های متفاوت می باشد در ارزیابی کارا شود می توان گفت که تمامی مؤلفه های آن کارا عمل می نمایند، ولی اگر سیستم مورد نظر در ارزیابی ناکارا باشد به کار بردن مدل های استاندارد تحلیل پوششی داده ها، در رابطه با هر کدام از مؤلفه های آن که ناکارا می باشند مقدور نمی باشد. باید توجه داشت که در ارزیابی تکنیکی یا هر نوع ارزیابی دیگر اعم از کارایی هزینه ای، کارایی درآمدی، کارایی کلی که با مدل های استاندارد صورت می پذیرد، در رابطه با کارایی مؤلفه ای آن صحبت نمی گردد [8]. در این مقاله سعی بر آن است تا با ارایه تحقیقات صورت گرفته در این قسمت در نهایت واحد های

دانشگاهی منطقه ۱۲ دانشگاه آزاد اسلامی در فاصله سال های ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۸ مورد ارزیابی قرار گیرند. مقاله حاضر به صورت زیر سازمان یافته است: در بخش ۲ مقدمه ای از تحلیل پوششی داده ها ارائه خواهد شد. مدل تحلیل پوششی داده ها با واحدهای چند مولفه ای در بخش ۳ ارائه شده است. ارزیابی واحد های دانشگاهی منطقه ۱۲ دانشگاه آزاد اسلامی در بخش ۴ خواهد آمد. در نهایت، نتیجه گیری در بخش ۵ ارائه می گردد.

۲ مقدمه ای بر تحلیل پوششی داده ها

برای سنجش عملکرد هر واحد تولیدی، اقتصادی، آموزشی و ... و به طور کلی هر مجموعه ای که در آن فعالیتی انجام می شود از معیاری به نام کارآئی استفاده می شود. در حقیقت سنجش کارآئی هر مجموعه به این معنی است که مجموعه مورد نظر به چه میزان «خوب» کار می کند در حالی که در مفهوم بهره مندی به کیفیت کار توجه بیشتری داریم و در سنجش بهره وری به دنبال این هستیم که مجموعه به چه میزان «کار خوب» می کند. گرچه این مطلب به آن معنی نیست که در سنجش عملکرد با معیار کارآئی به کیفیت کار توجهی نداریم [15,16].

فرض کنید سیستم تحت ارزیابی شامل n «واحد تصمیم گیری» $DMU_1, DMU_2, \dots, DMU_n$ باشد که هر DMU_j ، m ورودی $X = (x_{1j}, x_{2j}, \dots, x_{mj})$ را برای تولید s خروجی $Y = (y_{1j}, y_{2j}, \dots, y_{sj})$ مصرف می نماید. ورودی ها و خروجی های هر DMU همگی نامنفی و هر DMU حداقل یک ورودی مثبت و یک خروجی مثبت دارد. یعنی $Y \geq 0$ $Y \neq 0$ و $X \geq 0$ $X \neq 0$ ، در این صورت کارایی اقتصادی DMU_ρ به صورت زیر تعریف می شود [9]:

$$\text{کارایی} = \frac{\sum_{r=1}^s u_r y_{r\rho}}{\sum_{i=1}^m v_i x_{i\rho}} = \frac{\text{مجموع وزن دار خروجی های } DMU_\rho}{\text{مجموع وزن دار ورودی های } DMU_\rho} \quad (1)$$

در این حالت «واحدهای تصمیم گیری» به راحتی با هم مقایسه می شوند. اما از آنجا که همیشه هزینه ورودی ها و قیمت خروجی ها به صورت دقیق و کامل در اختیار نمی باشند لذا در حالت کلی از مدل های DEA استفاده می نمایم.

پس از ارائه مدل CCR توسط چارنر، کوپر، و رودز، این مدل پایه و اساس شاخه ای در «تحقیق در عملیات» به نام تحلیل پوششی داده ها (DEA) گردید [1]. پس از معرفی مدل CCR مدل های دیگری نظیر مدل BCC ، RAM ، SBM مدل جمعی، FDH و ... جهت قوت بخشیدن به DEA معرفی شدند. در این مقاله برخی از این مدل ها به طور مختصر معرفی می شود.

مدل پیشنهادی اول یک مدل غیر خطی می باشد که با استفاده از تبدیلات چارنر کوپر می توان این مدل را به فرم معادل خطی زیر تبدیل کرد.

$$\begin{aligned}
 E_{\rho} &= \max \sum_{r=1}^s u_r y_{r\rho} \\
 \text{s.t.} & \\
 & \sum_{i=1}^m v_i x_{i\rho} = 1, \\
 & \sum_{r=1}^s u_r y_{ij} - \sum_{i=1}^m v_i x_{ij} \leq 0, \quad j = 1, 2, \dots, n, \\
 & u_r, v_i \geq 0, \quad r = 1, 2, \dots, s, \quad i = 1, 2, \dots, m.
 \end{aligned} \tag{۲}$$

مدل به دست آمده را فرم مضربی مدل CCR می‌نامند. دوآل این مدل که فرم پوششی مدل CCR نامیده می‌شود به صورت زیر است:

$Min \theta$

$s.t.$

$$\begin{aligned}
 \sum_{j=1}^n \lambda_j x_{ij} &\leq \theta x_{i\rho}, \quad i = 1, 2, \dots, m, \\
 \sum_{j=1}^n \lambda_j y_{ij} &\geq y_{r\rho}, \quad r = 1, 2, \dots, s, \\
 \lambda_j &\geq 0, \quad j = 1, 2, \dots, n.
 \end{aligned} \tag{۳}$$

قضیه ۱ DMU_o کارای پارتو کوپمن است اگر و فقط اگر در مدل (۷) داشته باشیم:

$$\theta^* = 1$$

ب در هر جواب مدل مربوطه $s^{-*} = 0$ و $s^{+*} = 0$ که در آن s^{+*} و s^{-*} به ترتیب نشان دهنده مقادیر بهینه متغیرهای کمکی متناظر با محدودیت های خروجی و ورودی می باشند.

بر مبنای مدل اساسی CCR ، مدل های کاربردی دیگری نیز ارائه شده است. بنکر، چارنز و کوپر مدل BCC را ارائه کردند که بر پایه بازده به مقیاس ثابت می باشد [11] و اندرسون و پیترسون مدل AP را جهت رتبه بندی واحد های تصمیم کارا ارائه کرده اند [10].

۳ ارزیابی کارایی واحدهای تصمیم گیرنده به کمک تحلیل پوششی داده ها

در این بخش روشی ارائه می گردد که به کمک آن می توان کارآئی مولفه های یک واحد تصمیم گیرنده را مورد ارزیابی قرار داد. ارزیابی کارآئی نسبی مولفه های یک سیستم که دارای ورودی و یا خروجی مشترک هستند. این روش با به کار بردن مدل های DEA و بسط آن ها صورت می پذیرد.

همان طوری که در بخش اول گفته شد، تکنیک تحلیل پوششی داده ها براساس برنامه ریزی ریاضی بنا شده است و در محاسبه کارآئی نسبی واحدهای تصمیم گیرنده متجانس به کار می رود. در این تکنیک کارآئی نسبی هر

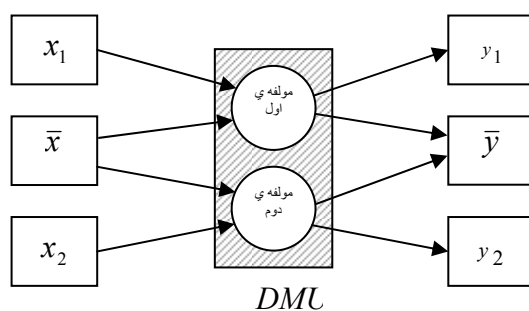
واحد تصمیم گیرنده تابعی است از ورودی ها و خروجی های آن واحد، و نیز در این تکنیک واحد تصمیم گیرنده ای را کارای تکنیکی می نامند که از ورودی ها بهترین استفاده را نموده باشد، به عبارت دیگر هدر رفتن ورودی (*waste*) نداشته باشد و ماکزیمم خروجی ممکنه را تولید نموده و کمبود تولید (*short fall*) نداشته باشد [12].

وقتی یک سیستم که دارای مؤلفه های متفاوت می باشد در ارزیابی کارا شود می توان گفت که تمامی مؤلفه های آن کارا عمل می نمایند، ولی اگر سیستم موردنظر در ارزیابی ناکارا باشد به کار بردن مدل های استاندارد *DEA*، در رابطه با هر کدام از مؤلفه های آن که ناکارا می باشند مقدور نمی باشد. باید توجه داشت که در ارزیابی تکنیکی یا هر نوع ارزیابی دیگر اعم از کارآیی هزینه ای، کارآیی درآمدی، کارآیی کلی که با مدل های استاندارد *DEA* صورت می پذیرد، در رابطه با کارآیی مؤلفه ای آن صحبت نمی گردد [14].

اولین بار پروفیسور کوک در رابطه با کارآیی مؤلفه ای مقاله ای در سال ۲۰۰۱ منتشر کرد. پروفیسور بیزلی نیز مستقلاً در رابطه با کارآیی آموزشی و تحقیقاتی دانشگاه لندن تحقیقاتی صورت داد که نتیجه آن انتشار مقاله سال ۲۰۰۲ بود. بعدها در سال های ۲۰۰۳ خود کوک مقاله خود را تکمیل نمود. آنچه ذیلاً ارایه می گردد تعمیم یافته و اصلاح شده مدل هایی است که تا به حال ارایه گردیده است [13].

۳-۱ کارآیی واحدهای تصمیم گیری دو مؤلفه ای

برای تسهیل در بیان، واحد تصمیم گیرنده ای را در نظر می گیریم که دارای دو مؤلفه می باشد. در شکل زیر DMU_0 دارای دو مؤلفه می باشد که هر کدام از مؤلفه ها دارای یک ورودی مختص خود بوده و هر دو از ورودی مشترکی هم استفاده می نمایند. همینطور هر کدام از مؤلفه ها دارای یک خروجی مختص خود بوده و هر دو یک خروجی مشترک را هم تولید می نمایند.

شکل ۱. چگونگی ورودی ها و خروجی های واحدهای تصمیم گیری چند مؤلفه ای

در شکل (۱) موارد ذیل را داریم:

$x_1 = (x_{11}, \dots, x_{m1})$	ورودی مختص مؤلفه اول:
$\bar{x} = (\bar{x}_1, \dots, \bar{x}_{m'})$	ورودی مشترک دو مؤلفه:
$x_2 = (x_{12}, \dots, x_{m'2})$	ورودی مختص مؤلفه ی دوم:
$y_1 = (y_{11}, \dots, y_{s1})$	خروجی مختص مؤلفه ی اول:
$\bar{y} = (\bar{y}_1, \dots, \bar{y}_{s'})$	خروجی مشترک دو مؤلفه:
$y_2 = (y_{12}, \dots, y_{s'2})$	خروجی مختص مؤلفه ی دوم:

در شکل ۱ مؤلفه ی اول (DMU_o) از بردار ورودی x_1 به طور اختصاصی استفاده می نماید و ورودی \bar{x} به طور مشترک مورد استفاده قرار می گیرد. عیناً همین عمل را مؤلفه ی دوم در رابطه با ورودی x_2 و \bar{x} انجام می دهد. از این رو می توان گفت ورودی مؤلفه ی اول عبارت است:

$$(x_1, \alpha \bar{x}) = (x_{11}, \dots, x_{m1} \text{ و } \alpha^1 \bar{x}_1, \dots, \alpha^{m'} \bar{x}_{m'}) \quad (۴)$$

که در آن $0 \leq \alpha^i \leq 1$ و α ها مجهول هستند و ورودی مؤلفه ی دوم عبارت است از:

$$(x_2, (1-\alpha)\bar{x}) = [x_{12}, \dots, x_{m'2}, (1-\alpha^1)\bar{x}_1, \dots, (1-\alpha^{m'})\bar{x}_{m'}]$$

توجه مهم: $\alpha \bar{x}$ به همان معنی به کار گرفته شده که در رابطه (۴) نشان داده شده است و حاصل ضرب داخلی دو بردار a در x نمی باشد.

عیناً خروجی مؤلفه ی دوم عبارت است از:

$$(y_1, \beta \bar{y}) = (y_{11}, \dots, y_{s1}, \beta^1 \bar{y}_1, \dots, \beta^{s'} \bar{y}_{s'})$$

که در آن $0 \leq \beta^r \leq 1$ و تمامی β ها مجهول هستند و بردار خروجی به صورت زیر می باشد:

$$(y_2, (1-\beta)\bar{y}) = [y_{12}, \dots, y_{s'2}, (1-\beta^1)\bar{y}_1, \dots, (1-\beta^{s'})\bar{y}_{s'}]$$

اگر e_0^1 کارایی مؤلفه ی اول و وزن های ورودی x و \bar{x} را به ترتیب v و \bar{v} و وزن های خروجی y و \bar{y} را به ترتیب u و \bar{u} در نظر بگیریم، خواهیم داشت:

$$e_0^1 = \frac{\sum_{r=1}^s u_r y_{r1} + \sum_{r=1}^{s'} \bar{u}_r \beta^r \bar{y}_r}{\sum_{i=1}^m v_i x_{i1} + \sum_{i=1}^{m'} \bar{v}_i \alpha^i \bar{x}_i} \quad (5)$$

یا

$$e_0^1 = \frac{u^t y_1 + \bar{u}^t \beta \bar{y}}{v^t x_1 + \bar{v}^t \alpha \bar{x}} \quad (6)$$

عیناً، در صورتی که e_0^2 کارآیی مؤلفه دوم و وزن های ورودی x_2 را v' و وزن خروجی y_2 را u' در نظر بگیریم، خواهیم داشت:

$$e_0^2 = \frac{\sum_{r=1}^s u'_r y_{r2} + \sum_{r=1}^{s'} \bar{u}'_r (1 - \beta^r) \bar{y}_r}{\sum_{i=1}^{m'} v'_i x_{i1} + \sum_{i=1}^{m'} \bar{v}'_i (1 - \alpha^i) \bar{x}_i} \quad (7)$$

یا

$$e_0^2 = \frac{u''^t y_2 + \bar{u}''^t (1 - \beta) \bar{y}}{v''^t x_2 + \bar{v}'^t (1 - \alpha) \bar{x}} \quad (8)$$

اگر e کارآیی DMU_o در نظر گرفته شود، داریم:

$$e_0^\alpha = \frac{\sum_{r=1}^s u_r y_{r1} + \sum_{r=1}^{s'} \bar{u}_r \beta^r \bar{y}_r + \sum_{r=1}^s u'_r y_{r2} + \sum_{r=1}^{s'} \bar{u}'_r (1 - \beta^r) \bar{y}_r}{\sum_{i=1}^m v_i x_{i1} + \sum_{i=1}^{m'} \bar{v}_i \alpha^i \bar{x}_i + \sum_{i=1}^{m''} v'_i x_{i2} + \sum_{i=1}^{m''} \bar{v}'_i (1 - \alpha^i) \bar{x}_i} \quad (9)$$

و

$$e_0^\alpha = \frac{u^t y_1 + \bar{u}^t \beta \bar{y} + u'^t y_2 + \bar{u}'^t (1 - \beta) \bar{y}}{v^t x_1 + \bar{v}^t \alpha \bar{x} + v'^t x_2 + \bar{v}'^t (1 - \alpha) \bar{x}} \quad (10)$$

بدین ترتیب مساله ارزیابی DMU_o با مدل زیر صورت می پذیرد که آن را مدل MCDEA می نامیم.

$$\begin{aligned} \text{Max} \quad & e_0^a \\ \text{s.t.} \quad & e_0^1 \leq 1, \\ & e_0^2 \leq 1, \\ & e_j^a \leq 1, \quad j = 1, \dots, n', \\ & \alpha^i \geq 0, \quad i = 1, \dots, m', \\ & \beta^r \geq 0, \quad r = 1, \dots, s'. \end{aligned} \quad (11)$$

مدل فوق یک مدل خطی نمی باشد، با تبدیلات زیر آن را خطی می کنیم:

$$\begin{aligned} \bar{u}'\beta &= u^1 & \bar{u}'(1-\beta) &= u^2 \\ \bar{v}\alpha &= v^1 & \bar{v}'(1-\alpha) &= v^2 \end{aligned}$$

پس مساله (فوق) به صورت زیر در می آید:

$$\begin{aligned} \text{Max} \quad & u^t y_1 + u^1 \bar{y} + u'' y_2 + u^2 \bar{y} \\ \text{s.t.} \quad & v^t x_1 + v^1 \bar{x} + v' x_2 + v^2 \bar{x} = 1, \\ & u^t y_1 + u'' y_2 - v^t x_1 - v'' x_2 \leq 0, \\ & u'' y_2 + u^2 \bar{y} - v'' x_2 - v^2 \bar{x} \leq 0. \end{aligned} \quad (12)$$

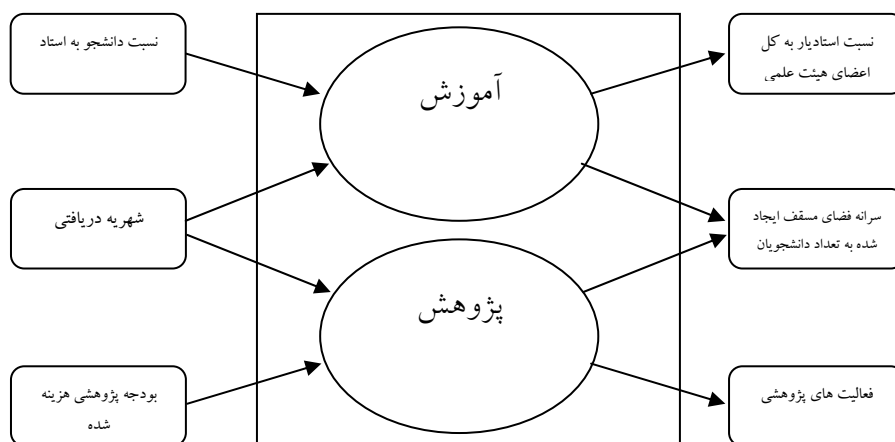
تمامی متغیرها نامنفی هستند.

(در تبدیل مدل فوق از تبدیل چارنر کوپر نیز استفاده شده است)

توجه نمائید که در مدل فوق هر واحد تصمیم گیرنده فقط دارای دو مؤلفه بود.

۴ ارزیابی واحدهای دانشگاهی منطقه ۱۲ دانشگاه آزاد اسلامی

در این قسمت مدل ارایه شده در این مقاله را بر اساس داده های واقعی مربوط به واحدهای دانشگاهی منطقه ۱۲ دانشگاه آزاد اسلامی مورد بررسی قرار می دهیم. اطلاعات جمع آوری شده مربوط به یک دوره ۴ ساله از مهر ماه ۱۳۸۴ لغایت شهریور ماه ۱۳۸۸ می باشد. از آنجا که تکنیک موردنظر ارزیابی واحدها توسط مدل چند مؤلفه ای می باشند، لذا فعالیت های هر کدام از واحدهای تصمیم گیرنده را به دو مؤلفه آموزش، پژوهش تفکیک کردیم که در شکل ۲ تفکیک این دو مؤلفه و ورودی ها و خروجی های هر کدام را ملاحظه می کنید.

شکل ۲. نمایش یک واحد تصمیم گیرنده دو مؤلفه ای

مؤلفه اول، حوزه آموزش

با توجه به اینکه هدف اصلی موسسات آموزشی و پژوهشی تولید بهینه محصولات و خدمات مرتبط به خود می باشد لذا بخش اعظم نتایج مورد انتظار در تحقق استراتژی این گونه موسسات در ورودی و خروجی های معطوف به تولید قابل تعریف خواهند بود. از این رو یکی از مؤلفه های مورد نظر برای بررسی هر کدام از واحدهای تصمیم گیرنده را مؤلفه آموزش در نظر گرفته و شاخص های « نسبت دانشجو به استاد » و « نسبت استادیار به کل اعضای هیئت علمی » را به ترتیب به عنوان ورودی و خروجی این مؤلفه در نظر گرفتیم. نسبت دانشجو به استاد شاخصی است که وضعیت هیات علمی در هر مرکز آموزش عالی را مشخص می کند. کاهش این شاخص نشان دهنده آن است که عملکرد واحد آموزشی در جذب هیات علمی خوب بوده و این عمل سبب افزایش کیفیت آموزشی می گردد.

نسبت استادیار به کل اعضای هیات علمی شاخصی است که وضعیت هرم هیات علمی در هر مرکز آموزش عالی را مشخص می کند. افزایش آن نشان دهنده آن است که عملکرد واحد آموزشی مورد نظر در تقویت ترکیب هیات علمی جهت رسیدن به کیفیت آموزشی و توسعه تحقیقات و پژوهش، مناسب بوده است.

مؤلفه دوم، حوزه پژوهش

حوزه پژوهشی بخش کلیدی و اصولی در بهره‌وری و استحصال نتایج قابل قبول و درخشان از منابع و توان واحد های دانشگاهی بوده و تاثیر آن بر عملکرد سازمان تا حدی است که می تواند یک دانشگاه با عملکرد بسیار درخشان در حوزه های مرتبط را به دانشگاهی زیان‌ده تبدیل نموده و برعکس. واحد دانشگاهی با توان مالی، منابع و امکانات محدود را به کمک ی مدیریتی صحیح از قبیل توسعه مشارکت‌ها، آموزش و به کارگیری بهینه نیروی انسانی در راستای دستیابی به عملکرد پیشرفته پژوهشی و استقرار سیستم های پیشرفته در حوزه های آن، در وضعیت بهره‌وری حداکثری قرار دهد. لذا حوزه پژوهشی را بعنوان مؤلفه دوم واحدهای تصمیم گیرنده مورد ارزیابی در نظر گرفتیم شاخص « بودجه پژوهشی هزینه شده » به عنوان ورودی و شاخص های مربوط به « فعالیت های پژوهشی » به عنوان خروجی در نظر گرفته شده اند.

ورودی مؤلفه دوم:

بودجه پژوهشی هزینه شده بخش قابل توجهی از میزان بودجه واحد های دانشگاهی است که سالیانه به حوزه پژوهشی اختصاص می یابد. از آنجا که هنر مدیریت این حوزه در چگونگی تخصیص بهینه این بودجه به امور و فعالیت های پژوهشی جهت دستیابی به عملکرد مطلوب امری اجتناب ناپذیر است و کاهش آن بدون آنکه دستاورد های پژوهشی کاهش یابد نشان دهنده عملکرد خوب حوزه پژوهشی است. لذا این شاخص را به عنوان ورودی اختصاصی این مؤلفه در نظر گرفته شده است.

خروجی مؤلفه دوم:

فعالیت های پژوهشی ذیل که نشان دهنده میزان عملکرد حوزه پژوهش در اجرای مستمر و مناسب فعالیت های مرتبط می باشد.

و افزایش آن ها واحد آموزشی را در زمینه مناسب داخلی و بین المللی قرار می دهند، به عنوان خروجی در نظر گرفته شدند.

- ۱- تعداد مقالات چاپ شده به کل اعضای هیئت علمی.
- ۲- تعداد طرح های پژوهشی به اتمام رسیده به کل اعضای هیئت علمی.
- ۳- تعداد کتب منتشر شده به کل اعضای هیئت علمی.
- ۴- تعداد همایش و سمینار های برگزار شده.
- ۵- تعداد مجلات تخصصی.

شاخص مشترک بین سایر مولفه ها

ورودی مشترک:

شهریه دریافتی با عنایت به هزینه آن در پیشبرد همه امور یک دانشگاه، به عنوان ورودی مشترک در نظر گرفته شده است.

خروجی مشترک:

هیچ موسسه و سازمان و نهادی بدون در اختیار داشتن محیط فیزیکی و ساختمان مناسب قادر به فعالیت نمی باشد و واحد های دانشگاهی نیز از این امر مستثنی نیستند. شاخص سرانه فضا برای هر دانشجو استاندارد مشخصی دارد. نزدیک بودن این سرانه به استاندارد در هر دانشگاه نشان دهنده عملکرد مناسب آن است. به عبارت دیگر افزایش سرانه فضای عمرانی مسقف ایجاد شده برای هر دانشجو افزایش کارآمدی را به دنبال خواهد داشت. به همین دلیل این شاخص به عنوان خروجی در نظر گرفته شده است.

در ادامه جداول مربوط به ورودی ها و خروجی ها در طی سالیان مورد بحث یعنی ۱۳۸۵-۱۳۸۸ بیان شده که به صورت زیر می باشد:

جدول ۱. داده های مربوط به ورودی سال ۱۳۸۵

ردیف	واحد دانشگاهی	ورودی اختصاصی مولفه آموزش	ورودی اختصاصی مولفه پژوهش	ورودی مشترک
		نسبت دانشجو به استاد	بودجه پژوهش هزینه شده	شهریه دریافتی
۱	پوتین زهرا	۵۸/۳۲	۲۹۰۲۷۳۷۲۷	۵۸۰۵۴۷۴۵۴۱
۲	پرند	۹۵/۳۳۹۲۸۵۷۱	۱۰۱۱۶۸۱۰۶۱	۲۰۲۳۳۶۲۱۱۲۱
۳	تاکستان	۱۳۶/۳۸۵۵۴۲۲	۱۳۲۰۰۰۰۰۰	۶۵۶۳۲۰۰۰۰۰۰
۴	دماوند	۱۳۱/۲۰۴۵۴۵۵	۲۶۴۹۰۷۸۱۸۰	۲۳۶۰۶۰۸۰۹۶۷
۵	رودهن	۷۸/۳۷۷۳۵۸۴۹	۴۲۶۹۹۷۱۲۶۳	۱۱۸۱۳۰۵۵۸۰۳
۶	شهر قدس	۸۷/۱۳۶۳۶۳۶۴	۱۲۱۷۷۴۸۱۵۶	۶۰۵۸۲۶۰۰۱۳۸۴
۷	قزوین	۱۳۷/۸۴۸۶۸۴۲	۴۷۰۷۴۱۵۴۸۱	۹۴۱۴۸۳۰۹۶۱۷
۸	قم	۹۱/۸۵۴۵۴۵۴۵	۳۶۴۹۳۰۱۱۰	۷۹۰۲۵۷۹۴۲۸۱
۹	کرج	۶۳/۴۶۵۱۱۶۲۸	۶۳۷۲۹۳۹۷۷۵	۱۲۷۴۵۸۷۹۵۵۶
۱۰	فیروزکوه	۸۲/۵۸۹۴۷۳۶۸	۱۷۹۵۵۷۷۴۶۰	۳۵۱۹۱۵۵۲۷۹۹
۱۱	ورامین	۶۲/۹۶۲۷۳۲۹۲	۲۹۵۰۳۵۷۳۲۷	۵۹۰۰۷۱۴۶۵۴۰

جدول ۲. داده های مربوط به خروجی سال ۱۳۸۵

ردیف	نام واحد دانشگاهی	خروجی اختصاصی مولفه آموزش		خروجی اختصاصی مولفه پژوهش			خروجی مشترک
		تعداد مجلات تخصصی	تعداد وسمینار های برگزار شده	تعداد کتب منتشر شده	تعداد طرح های پژوهشی به اتمام رسیده به کل اعضای هیئت علمی	تعداد مقالات چاپ شده به کل اعضای هیئت علمی	
۱	بوئین زهرا	۰/۴	۰	۰	۰/۰۴	۰	۷/۵۱۰۹۳۹۳۷
۲	پرنده	۰/۳۰۳۵۷۱۴۲۹	۰	۰	۰	۰	۳/۱۳۷۶۶۶۲۳
۳	تاکستان	۰/۶۵۰۶۰۲۴۱	۰	۰	۰/۰۸۴۳۳۷۳۴۹	۰	۴/۲۶۸۷۲۷۹۱۵
۴	دماوند	۰/۳۶۳۶۳۶۳۶۴	۰	۰	۰/۰۲۲۷۲۷۲۷۳	۰/۰۲۲۷۲۷۲۷۳	۰/۸۶۲۶۳۶۶۱۱
۵	رودهن	۰/۴۷۵۴۷۱۶۹۸	۱	۰	۰/۰۶۰۳۷۷۳۵۸	۰	۴/۲۲۱۴۷۳۲۷۹
۶	شهر قدس	۰/۶۷۰۴۵۴۵۴۵	۵	۰	۰/۰۲۲۷۲۷۲۷۳	۰/۰۳۴۰۹۰۹۰۹	۱/۴۹۹۷۳۹۱۷۶
۷	قزوین	۱/۰۱۳۱۵۷۲۷۲۷۲۷۳	۴	۰	۰/۰۱۳۱۵۷۸۹۵	۰/۰۲۶۳۱۵۷۸۹	۳/۲۷۴۸۰۵۵۱۷
۸	قم	۰/۵۷۲۷۲۷۲۷۳	۲	۰	۰/۱۱۸۱۸۱۸۱۸	۰/۰۱۸۱۸۱۸۱۸	۵/۹۰۴۲۹۵۳۲۹
۹	کرج	۰/۶۹۷۶۷۴۴۱۹	۲	۰	۰/۰۸۰۱۰۳۳۵۹	۰	۳/۴۶۱۰۱۵۴۳۱
۱۰	فیروزکوه	۰/۳۶۸۴۲۱	۲	۱	۰/۰۹۴۷۳۶۸۴۲	۰	۲/۷۸۵۴۹۵۷۹۴
۱۱	ورامین	۰/۴۱۶۱۴۹۰۶۸	۱	۲	۰/۰۲۴۸۴۴۷۲	۰/۱۲۴۲۳۶۲۰	۶/۹۴۳۷۷۰۳۴۶

جدول ۳. داده های مربوط به ورودی سال ۱۳۸۶

ردیف	واحد دانشگاهی	ورودی اختصاصی مولفه آموزش		ورودی اختصاصی مولفه پژوهش		ورودی مشترک
		نسبت دانشجو به استاد	بودجه پژوهش هزینه شده	شهریه دریافتی	بودجه پژوهش هزینه شده	
۱	بوئین زهرا	۴۱/۲۸۱۲۵	۴۳۹۷۳۵۵۹۱	۸۷۹۴۷۱۱۸۳۲		
۲	پرنده	۷۵/۰۷۳۶۸۴۲۱	۲۴۷۸۵۴۳۲۵۸	۴۹۵۱۸۶۵۱۶۲		
۳	تاکستان	۱۰۸/۷۰۹۴۰۱۷	۱۸۷۳۰۰۰۰۰	۸۷۶۲۳۰۰۰۰۰		
۴	دماوند	۹۶/۹۲۶۴۷۰۵۹	۳۰۱۹۲۶۶۵۷۰	۴۸۵۱۹۳۶۹۸۲۱		
۵	رودهن	۷۵/۱۲۸۰۲۷۶۸	۱۷۴۲۷۵۹۱۷۷۱	۱۴۰۲۸۴۴۸۴۳۴۶		
۶	شهر قدس	۷۰/۴۴۲۴۷۷۸۸	۱۴۳۴۶۰۴۹۲۰	۷۲۹۴۲۵۳۵۸۷۹		
۷	قزوین	۱۳۱/۴۶۱۵۳۸۵	۹۷۱۶۴۹۰۶۸۵	۱۹۴۳۲۹۸۱۳۷۷		
۸	قم	۸۳/۶۰۱۶۲۶۰۲	۶۸۵۰۰۰۱۱۰۴	۹۴۴۵۰۱۱۰۳۶۲		
۹	کرج	۶۱/۶۵۶۱۷۴۳۳	۱۱۳۸۹۶۲۰۹۵۰	۲۲۷۷۹۲۴۱۹۰۳		
۱۰	فیروزکوه	۶۲/۱۸۶۵۶۷۱۶	۳۶۳۸۴۰۹۳۳۹	۷۲۷۶۸۱۸۶۷۷۱		
۱۱	ورامین	۵۵/۰۲۷۹۳۲۹۶	۴۷۰۰۸۰۹۷۲۲	۹۴۰۱۶۱۹۴۴۴۶		

شجاع و بیکاران، تعیین کارایی واحد های منطقه ۱۲ دانشگاه آزاد اسلامی با استفاده از مدل چند مولفه ای در تحلیل پوششی داده ها

جدول ۴. داده های مربوط به خروجی سال ۱۳۸۶

نام واحد دانشگاهی	خروجی اختصاصی مولفه آموزش	خروجی اختصاصی مولفه پژوهش				خروجی مشترک
		تعداد همایش و سمینار های برگزار شده	تعداد کتب منتشر شده به کل اعضای هیئت علمی	تعداد طرح های پژوهشی به اتمام رسیده به کل اعضای هیئت علمی	تعداد مقالات چاپ شده به کل اعضای هیئت علمی	
۱ بوئین زهرا	۰/۴۶۸۷۵	۰	۰/۰۳۱۲۵	۰	۸/۲۸۹۹۳۱۸۷	
۲ پرند	۰/۸۱۰۵۲۶۳۱۶	۸	۰/۰۲۱۰۵۲۶۳۲	۰/۰۳۱۵۷۸۹۴۷	۳/۰۸۶۰۹۰۸۵۸	
۳ تاکستان	۰/۸۴۶۱۵۳۸۴۶	۱	۰/۰۶۸۳۷۶۰۶۸	۰/۰۲۵۶۴۱۰۲۶	۴/۱۵۲۹۹۹۴۵	
۴ دماوند	۰/۸۵۲۹۴۱۱۷۶	۱	۰	۰/۰۱۴۷۰۵۸۸۰	۰/۷۵۵۵۷۵۷۸۵	
۵ رودهن	۰/۶۲۶۲۹۷۵۷۸	۳	۰/۰۱۳۸۴۰۸۳	۰/۰۸۳۰۴۴۹۸۳	۴/۰۳۸۳۱۹۸۲۳	
۶ شهر قدس	۰/۸۷۶۱۰۶۱۹۵	۱	۰/۰۱۷۶۹۹۱۱۵	۰/۰۷۰۷۹۶۴۶	۲/۵۱۸۸۴۴۲۲۱	
۷ قزوین	۰/۹۱۷۵۸۲۴۱۸	۰	۰/۰۲۱۹۷۸۰۲۲	۰/۰۳۲۹۶۷۰۳۳	۳/۴۵۴۴۵۹۵۸	
۸ قم	۰/۹۴۳۰۸۹۴۳۱	۲	۰/۰۰۸۱۳۰۰۸۱	۰/۰۸۱۳۰۰۸۱۳	۶/۷۷۴۲۸۷۶۵۹	
۹ کرج	۰/۶۹۲۴۹۳۹۴۷	۴	۰/۰۲۹۰۵۵۶۹	۰/۱۱۱۳۸۰۱۴۵	۳/۸۸۹۲۹۴۶۹۱	
۱۰ فیروزکوه	۰/۴۷۰۱۱۴۹	۰	۰/۰۳۷۳۱۳۴۳۳	۰/۲۷۶۱۱۹۴۰۳	۳/۳۵۵۶۹۴۲۲۸	
۱۱ ورامین	۰/۴۶۷۲۹۸۹۹	۲	۰/۰۲۷۹۳۲۹۶۱	۰/۱۳۹۶۶۴۸۰۴	۷/۱۴۶۰۹۱۱۳۷۱	

جدول ۵. داده های مربوط به ورودی سال ۱۳۸۷

ردیف	واحد دانشگاهی	ورودی اختصاصی مولفه آموزش		
		نسبت دانشجو به استاد	بودجه پژوهش هزینه شده	شهریه دریافتی
۱	بوئین زهرا	۴۳/۷۵۶۷۵۶۷۶	۱۹۹۸۵۳۷۹۸	۱۰۳۷۷۷۵۵۰۲
۲	پردیس	۱۱۵/۷۳۳۳۳۳۳	۴۲۱۴۲۶۵۰۰	۸۴۲۸۵۳۰۰۰۰
۳	پرند	۷۴/۳۷۶۰۶۸۳۸	۴۱۷۴۹۹۷۲۰۱	۸۳۴۹۹۹۴۴۰۱۶
۴	تاکستان	۸۴/۴۸۹۳۶۱۷	۳۵۲۶۰۰۰۰۰	۱۴۳۶۹۸۰۰۰۰۰۰۰
۵	دماوند	۹۶/۳۸۲۷۱۶۰۵	۷۳۸۷۷۱۸۲۰۱	۵۹۸۹۵۶۰۳۱۷۵
۶	رودهن	۷۳/۵۴۱۸۰۶۰۲	۶۰۹۶۲۶۱۷۳۸	۱۷۴۲۷۵۹۱۷۷۶۲
۷	شهر قدس	۷۶/۲۶۷۱۷۵۵۷	۱۹۹۹۹۴۰۴۳	۷۷۶۴۷۴۳۲۴۹۰
۸	قزوین	۱۱۹/۱۴۸۵۱۴۹	۱۴۰۰۶۰۲۶۷۸۰	۲۸۰۱۲۰۵۳۶۸۸
۹	قم	۷۸/۶۹۶۲۹۶۳	۳۴۱۶۶۷۳۰۶۶	۱۲۰۱۱۷۹۷۰۶۵۹۹
۱۰	کرج	۶۶/۶۹۴۷۶۰۸۲	۱۴۹۰۶۳۵۵۶۸۰	۲۹۸۱۲۷۱۱۳۶۳
۱۱	فیروزکوه	۶۰/۳۶۹۸۶۳۰۱	۴۸۷۸۰۴۹۸۶۸	۹۷۵۶۰۹۹۷۳۶۹۲
۱۲	ورامین	۵۰/۰۱۰۱۰۱۰۱	۵۷۶۶۰۸۵۵۹۰	۱۱۵۳۲۱۷۱۸۰۰

جدول ۶. داده‌های مربوط به خروجی سال ۱۳۸۷

نام واحد دانشگاهی	خروجی اختصاصی مولفه آموزش		خروجی اختصاصی مولفه پژوهش				خروجی مشترک
	نسبت استادیار به کل اعضای هیئت علمی	تعداد مجلات تخصصی	تعداد همایش و سمینارهای برگزار شده	تعداد کتب منتشر شده به کل اعضای هیئت علمی	تعداد طرح‌های پژوهشی به اتمام رسیده به کل اعضای هیئت علمی	تعداد مقالات چاپ شده به کل اعضای هیئت علمی	
۱ بوئین زهرا	۰/۴۳۲۴۳۲۴۳۲	۰	۰	۰	۰	۶/۹۱۷۸۵۰۵۲۵	
۲ پردیس	۰/۶	۰	۰	۰	۰	۲/۵۹۰۴۳۷۷۸۸	
۳ پرند	۰/۷۴۳۵۸۹۷۴۴	۱	۳۸	۰/۲۵۶۴۱۰۲۶	۰/۴۲۷۳۵۰۴۳	۳/۱۱۵۳۷۵۷۷۶	
۴ تاکستان	۰/۸۲۲۶۹۵۰۳۵	۳	۲	۰/۶۳۸۲۹۷۸۷	۰/۴۲۷۳۵۰۴۳	۴/۹۵۰۲۲۲۴۴۶	
۵ دماوند	۰/۷۹۰۱۲۳۴۵۷	۰	۰	۰	۰/۱۱۳۴۷۵۱۷۷	۶۳۷۸۸۹۰۷۴	
۶ رودهن	۰/۶۳۲۱۰۷۰۲۳	۰	۷	۰/۱۶۷۲۲۴۰۸	۰/۷۴۰۷۴۰۷۴	۴/۰۷۵۶۷۴۲۰۱	
۷ شهر قدس	۰/۸۴۳۲۸۲۴۴	۰	۳	۰/۶۸۷۰۲۲۹	۰/۱۰۳۳۴۴۴۸	۲/۴۸۷۲۳۸۵۱۵	
۸ قزوین	۰/۸۸۶۱۳۸۶۱۴	۰	۵	۰/۳۴۶۵۳۴۶۵	۰/۳۹۶۰۳۹۶	۴/۳۶۱۶۰۰۴۶۵	
۹ قم	۰/۸۸۸۸۸۸۸۸۹	۰	۲	۰/۰۲۲۲۲۲۲۲	۰/۰۶۶۶۶۶۶۶۷	۶/۵۵۶۸۵۲۴۱	
۱۰ کرج	۰/۷۰۳۸۷۲۴۳۷	۲	۹	۰/۰۸۸۳۸۲۶۹	۰/۱۴۳۵۰۷۹۷۳	۳/۳۳۹۱۸۵۰۸۱	
۱۱ فیروزکوه	۰/۴۷۹۴۵۲	۱	۳	۰/۴۱۰۹۵۵۸۹	۰/۲۸۰۸۲۱۹۱۸	۳/۴۱۱۶۱۷۸۸۱	
۱۲ ورامین	۰/۴۸۹۸۹۸۹۹	۲	۶	۰/۴۵۴۵۴۵۴۵	۰/۰۸۵۸۵۸۵۸۶	۸/۲۰۴۶۰۵۱۳	

جدول ۷. داده‌های مربوط به ورودی سال ۱۳۸۸

ردیف	واحد دانشگاهی	ورودی اختصاصی مولفه آموزش		ورودی مشترک
		نسبت دانشجویان به استاد	بودجه پژوهش هزینه شده	
۱ بوئین زهرا	۳۸/۴۲۱۰۵۲۶۳	۳۷۱۸۰۲۸۲۱	۱۲۲۳۸۶۷۶۸۸۱	
۲ پردیس	۷۱/۲۴۲۴۲۴۲۴	۸۲۵۷۰۰۰۰۰	۱۶۵۱۴۰۰۰۰۰	
۳ پرند	۷۷/۰۳۱۲۵	۴۹۹۱۰۹۳۸۸۰	۹۹۸۲۱۸۷۷۵۹۲	
۴ تاکستان	۸۸/۲۹۰۵۴۰۵۴	۵۸۸۳۰۰۰۰۰	۱۸۰۱۳۲۰۰۰۰۰	
۵ دماوند	۱۱۰/۱۰۳۴۴۸۳	۶۸۰۹۵۵۵۶۰	۸۱۸۷۷۷۸۲۸۸۸	
۶ رودهن	۶۳/۸۷۹۶۲۹۶۳	۱۰۱۷۱۲۱۰۲۲۱	۱۹۳۰۷۳۹۸۱۰۱۴	
۷ شهر قدس	۸۴/۷۳۱۰۳۴۴۸	۱۱۷۷۷۶۹۴۷۳	۱۱۰۶۹۰۴۴۱۰۰۰	
۸ قزوین	۹۶/۸۸۴۱۲۰۱۷	۱۵۳۹۶۷۷۶۱۵۰	۳۰۷۹۳۵۵۲۲۹۲	
۹ قم	۷۱/۳۴۷۸۲۶۰۹	۱۴۳۹۶۵۵۷۸۵۵	۱۱۵۱۵۳۱۹۲۷۵۸	
۱۰ کرج	۶۴/۰۴۸۹۳۶۱۷	۱۸۷۳۰۳۵۶۰۲۰	۳۷۴۶۰۷۱۲۰۴۸۴	
۱۱ فیروزکوه	۵۴/۸۱۳۶۶۴۶	۵۶۳۸۴۹۰۴۲۰	۱۲۲۷۶۹۸۰۸۴۵۸	
۱۲ ورامین	۴۹/۳۹۵۱۲۱۹۵	۶۳۳۴۵۰۵۴۵۵	۱۲۶۶۹۰۱۰۹۱۹۲	
۱۳ نظرآباد	۶۷/۵	۶۵۶۹۲۲۲۳۴	۱۳۱۳۹۸۴۴۶۹۰	
۱۴ هشتگرد	۷۶/۲	۸۱۷۰۰۰۰	۱۱۹۴۶۱۹۹۷۴۲	

شجاع و بهکاران، تعیین کارایی واحد های منطقه ۱۲ دانشگاه آزاد اسلامی با استفاده از مدل چند مولفه ای در تحلیل پوششی داده ها

جدول ۸. داده های مربوط به خروجی سال ۱۳۸۸

نام واحد دانشگاهی	خروجی اختصاصی مولفه آموزش		خروجی اختصاصی مولفه پژوهش				خروجی مشترک
	نسبت استادیار به کل اعضای هیئت علمی	تعداد مجلات تخصصی	تعداد همایش و سمینار های برگزار شده	تعداد کتب منتشر شده به کل اعضای هیئت علمی	تعداد طرح های پژوهشی به اتمام رسیده به کل اعضای هیئت علمی	تعداد مقالات چاپ شده به کل اعضای هیئت علمی	
۱ بوئین زهرا	۰/۴۵۶۱۴۰۳۵۱	۴/۶۸۵۸۴۴۷۴۹	۰	۰	۰/۰۳۵۰۸۷۱۱۹	۰/۰۵۲۶۳۱۵۷۹	۵/۵۰۰۹۱۳۲۴۲
۲ پردیس	۰/۷۵۷۵۷۵۷۵۸	۲/۵۷۳۳۷۳۰۳۳	۰	۰	۰/۰۳۰۳۰۳۰۳	۰/۰۳۰۳۰۳۰۳	۱/۹۱۸۳۳۲۶۲۴
۳ پرند	۰/۴۳۷۵	۳/۸۱۰۱۴۱۹۸۸	۱۲	۰	۰/۰۳۹۰۶۲۵	۰/۰۳۰۳۱۲۵	۳/۳۳۰۹۳۳۰۶۳
۴ تاکستان	۰/۵۸۱۰۸۱۰۸۱	۲/۴۴۸۹۱۷۱۱۹	۱	۳	۰/۰۹۴۵۹۴۵۹۵	۰/۲۲۹۷۲۹۷۳	۴/۹۶۴۵۶۷۲۳
۵ دماوند	۰/۴۴۸۲۷۵۸۶۲	۲/۶۰۹۷۵۷۷	۰	۰	۰	۰/۰۶۸۹۶۵۵۱۷	۱/۲۱۷۲۴۶۰۵۹
۶ رودهن	۰/۵۴۶۲۹۶۲۹۶	۶/۱۸۰۸۴۷۴۶۶	۱	۶	۰/۰۲۴۶۹۱۳۵۸	۰/۱۷۵۹۲۵۹۲۶	۴/۶۷۲۶۰۹۵۵۷
۷ شهر قدس	۰/۶۰۶۸۹۶۵۵۲	۲/۴۷۱۵۱۲۲۹	۰	۴	۰/۰۰۶۸۹۶۵۵۲	۰/۱۳۷۹۳۱۰۳۴	۲/۵۳۵۴۰۶۱۵۳
۸ قزوین	۰/۸۷۲۴۴۶۳۵	۵/۵۸۱۶۴۲۵۹۸	۳	۱۲	۰/۰۳۸۶۲۶۶۰۹	۰/۰۳۴۳۳۶۶۴	۵/۴۷۷۱۸۶۱۴۳
۹ قم	۰/۵۳۶۲۳۱۸۸۴	۶/۹۴۲۵۱۴۷۲۷	۰	۳	۰/۰۱۴۴۹۲۷۵۴	۰/۰۱۳۰۴۳۴۷۸۳	۷/۰۷۴۵۴۲۹۶
۱۰ کرج	۰/۶۸۹۳۶۱۷۰۲	۵/۹۵۷۵۷۸۹۷۹	۲	۳	۰	۰/۱۵۳۱۹۱۴۸۹	۳/۳۳۹۰۳۵۹۷۶
۱۱ فیروزکوه	۰/۴۶۸۹۶	۵۱۰۲۸۱۰۱۹۸	۰	۳	۰/۰۱۲۴۲۲۳۶	۰/۴۸۴۴۷۲۰۵	۴/۷۷۳۳۷۶۷
۱۲ ورامین	۰/۵۰۲۳۳۹۰۲۴	۷/۴۶۲۶۷۰۳۵۴	۲	۵	۰/۰۴۳۶۹۰۲۴۳۹	۰/۰۶۳۳۱۴۶۳۴	۸/۱۱۰۵۰۷۶۰۴
۱۳ نظرآباد	۰/۲۱۴۲۸۵۷۱۴	۵/۹۰۶۸۷۸۳۰۷	۰	۰	۰	۰/۱۴۲۸۵۷۱۴۳	۰
۱۴ هشتگرد	۰/۴۶۶۶۶۶۶۶۷	۲/۹۲۵۳۳۴۲۹۶	۰	۰	۰	۰	۰

نتایج بر اساس مدل چند مولفه ای کارایی سال ۱۳۸۵ واحد های دانشگاهی

همانطور که قبلاً مطرح شد، واحد هایی که دارای نمره کارایی ۱ می باشند، کارا هستند و ما بقی واحد ها ناکارا خوانده می شوند.

جدول شماره ۹ نشان می دهد که واحد های فیروزکوه، قم، کرج، شهر قدس، تاکستان و بوئین زهرا در کل کارا و دارای عملکرد مناسب تری در مقایسه با سایر واحد ها می باشند. واحد های تاکستان، شهر قدس، قم و فیروزکوه در مولفه دوم کارا هستند و این بیانگر آن است که در زمینه پژوهشی فعالیت های خوبی داشته اند. این واحد ها در مولفه اول ناکارا می باشند. یعنی در زمینه آموزشی در مقایسه با سایر واحد ها ضعیف تر عمل کرده اند. ما بقی واحد ها هم در مولفه آموزشی و هم در مولفه پژوهشی عملکرد ضعیفی ارائه داده اند. در واقع با مصرف ورودی بیشتر توانسته اند خروجی های مورد انتظار را تولید نمایند. یعنی در ترمیم هرم هیات علمی، چاپ مقالات در مجله ISI، انجام طرح های پژوهشی و ... موفق عمل نکردند.

جدول ۹. کارایی واحد ها در سال ۱۳۸۵

ردیف	واحد دانشگاهی	نمره کارایی کل	نمره کارایی مولفه اول	نمره کارایی مولفه دوم
۱	بوئین زهرا	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۲	پرنده	۰/۳۵۷۵۱۳۷۶۸	۰/۳۵۷۵۷۰۷۸۷	۰/۰۴۶۶۴۶۸۰۵۹
۳	تاکستان	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۴۳۱۶۱۶۲۵۸	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۴	دماوند	۰/۲۷۳۳۰۱۹۳۹	۰/۲۷۳۳۴۱۰۵۴	۰/۱۲۵۵۴۳۹۲۵
۵	رودهن	۰/۷۸۹۲۶۰۱۶۵	۰/۶۶۱۵۵۰۹۹۴	۰/۷۸۹۲۷۱۰۴۱
۶	شهر قدس	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۶۴۶۴۹۳۷۵۶	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷	قزوین	۰/۶۶۸۳۶۵۲۹۵	۰/۶۶۸۵۷۸۱۸۶	۰/۴۸۹۲۷۲۷۲۴
۸	قم	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۶۶۳۰۵۱۰۷	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۹	کرج	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۰	فیروزکوه	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۴۱۰۶۴۱۳۲۷	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۱	ورامین	۰/۹۹۶۴۷۹۷۴۷	۰/۸۵۳۸۹۶۳۶۳	۰/۹۹۶۴۹۲۸۱

کارایی سال ۱۳۸۶ واحد های دانشگاهی

همانگونه که در جدول شماره ۱۰ مشاهده می شود واحد های بوئین زهرا، پرنده، تاکستان، کرج و فیروزکوه در کل کارا هستند. یعنی هم مولفه اول (آموزش) و هم مولفه دوم (پژوهش) دارای عملکرد مناسبی در سال ۱۳۸۶ داشته اند. این واحد ها توانسته اند با ورودی های خود بهترین خروجی را تولید نمایند. سایر واحد ها نیز علاوه بر تلاش که نموده اند همچنان جزء واحد های ناکارا می باشند. در واقع این واحد ها نتوانسته اند با مصرف ورودی های بیشتر، خروجی مطلوبی تولید نمایند. و لازم است هم در مولفه آموزش و هم در مولفه پژوهش تمرکز بیشتری داشته باشند تا به شاخص های کارایی دست یابند.

جدول ۱۰. کارایی واحد ها در سال ۱۳۸۶

ردیف	واحد دانشگاهی	نمره کارایی کل	نمره کارایی مولفه اول	نمره کارایی مولفه دوم
۱	بوئین زهرا	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۲	پرنده	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۰۲۸۸۵۲۰۸۵۴۲۹	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۳	تاکستان	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۴۸۳۸۷۰۴۶۷۶۱۸	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۴	دماوند	۰/۵۷۰۵۱۸۲۴۴۰۸	۰/۵۷۰۷۲۶۰۸۸۹۵۲	۰/۱۶۸۸۴۹۲۸۶۶۱۵
۵	رودهن	۰/۷۵۲۹۰۰۶۲۲۳۲	۰/۷۵۳۸۲۶۲۴۹۹۵۹	۰/۱۲۴۵۰۰۳۳۷۱۹۴
۶	شهر قدس	۰/۶۶۰۴۷۸۴۱۲۳۸۷	۰/۵۶۴۸۲۰۷۴۷۷۵۹	۰/۶۶۰۴۹۰۱۷۵۴۲۹
۷	قزوین	۰/۸۴۵۶۹۵۳۶۵۱۳	۰/۸۴۵۸۱۷۹۳۹۰۵۱	۰/۴۱۸۳۰۷۳۸۹۰۹۸
۸	قم	۰/۷۷۶۸۹۹۹۲۵۵۹۹	۰/۷۷۳۹۲۸۸۱۸۵۲	۰/۲۷۳۶۱۶۶۵۹۸۷۸
۹	کرج	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۰	فیروزکوه	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۷۰۹۸۶۸۰۸۷۷۸۷	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۱	ورامین	۰/۹۸۶۲۴۴۵۰۱۵۸۲	۰/۶۷۷۳۱۳۹۰۱۲۹۱	۰/۹۸۶۲۷۶۸۶۶۱۹۸

کارایی سال ۱۳۸۷ واحد های دانشگاهی

نتایج مربوط به سال ۱۳۸۷ در جدول شماره ۱۱ نشان داده شده است. همانگونه که مشاهده می شود در این سال تعداد هفت واحد دانشگاهی بوئین زهرا، پردیس، پرنده، تاکستان، شهر قدس، کرج، فیروزکوه و ورامین توانسته اند با مصرف ورودی های خود در این سال، خروجی های مطلوبی تولید نمایند و به مرز کارایی برسند. در مدل های چند مولفه ای واحد ها می بایست در همه مولفه ها کارا باشند. واحد های پردیس و قم در مولفه اول (آموزش) کارا هستند ولی در مولفه دوم (پژوهش) ناکارا هستند با این وجود، کارایی کل آن ها به مرز کارایی نزدیک شده است. این واحد ها می توانند با تمرکز بر روی فعالیت های مرتبط با مولفه پژوهشی خود را به مرز کارایی برسانند. سایر واحد ها نیز علیرغم تلاشی که نموده اند همچنان جزء واحد های ناکارا می باشند. و نتوانسته اند از ورودی های خود، خروجی های مطلوبی تولید کنند.

جدول ۱۱. کارایی واحد ها در سال ۱۳۸۷

ردیف	واحد دانشگاهی	نمره کارایی کل	نمره کارایی مولفه اول	نمره کارایی مولفه دوم
۱	بوئین زهرا	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۲	پردیس	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۸۹۹۹۹۹۹۹۹۹۹۷
۳	پرنده	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۹۰۹۸۰۶۹۱۰۹۵۸	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۴	تاکستان	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۸۲۱۰۳۴۱۰۵۱۰۹	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۵	دماوند	۰/۷۶۴۳۰۱۳۵۱۴۸۵	۰/۷۶۴۴۵۹۵۵۶۶۸۰	۰/۳۲۵۲۳۵۶۰۶۴۵۶
۶	رودهن	۰/۷۹۴۰۹۱۹۲۲۷۴۷	۰/۷۹۴۳۵۸۱۹۲۶۵	۰/۴۴۰۶۷۱۹۸۲۸۵۶
۷	شهر قدس	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۸	قزوین	۰/۶۷۷۳۵۰۵۳۱۴۴۸	۰/۶۷۷۹۹۶۹۱۴۸۹۲	۰/۱۴۳۳۸۳۱۲۸۴۲۱
۹	قم	۰/۹۹۷۸۶۶۴۰۱۳۷۹	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۴۹۵۴۸۱۷۷۹۰۶
۱۰	کرج	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۱	فیروزکوه	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۶۶۳۰۰۰۰۰۷	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۲	ورامین	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

کارایی سال ۱۳۸۸ واحد های دانشگاهی

جدول شماره ۱۲ نشان می دهد که واحد های ورامین، فیروزکوه، قزوین، شهر قدس، تاکستان، پردیس و بوئین زهرا در کل کارا و دارای عملکرد مناسب تری در مقایسه با سایر واحد ها می باشند. واحد های پرنده، نظر آباد و هشتگرد در مولفه دوم کارا هستند و این بیانگر آن است که در زمینه پژوهشی فعالیت های خوبی داشته اند. این واحد ها در مولفه اول ناکارا می باشند. این واحد ها به مرز کارایی کل نزدیک هستند و با تقویت کردن شاخص های مربوط به مولفه اول می توانسته اند به مرز کارایی مطلوب دست پیدا کنند. در واقع این واحد ها در زمینه آموزشی در مقایسه با سایر واحد ها ضعیف تر عمل کرده اند. ما بقی واحد ها هم در مولفه آموزشی و هم در مولفه پژوهشی عملکرد ضعیفی ارائه داده اند. در واقع با مصرف ورودی بیشتر نتوانسته اند خروجی های مورد

انتظار را تولید نمایند. یعنی در ترمیم هرم هیات علمی، چاپ مقالات در مجله ISI، انجام طرح های پژوهشی و ... موفق عمل نکردند.

جدول ۱۲. کارایی واحد ها در سال ۱۳۸۸

ردیف	واحد دانشگاهی	نمره کارایی کل	نمره کارایی مولفه اول	نمره کارایی مولفه دوم
۱	بوئین زهرا	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۲	پردیس	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۳	پرند	۰/۹۸۸۹۳۳۷۴۶۶۸۰	۰/۴۵۰۵۲۵۴۳۶۵۳۵	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۴	تاکستان	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۵۲۰۲۸۹۵۶۳۲۲۲	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۵	دماوند	۰/۶۴۲۷۵۰۶۳۱۱۰۶	۰/۳۴۲۹۳۲۰۷۹۳۹۲	۰/۴۱۵۱۰۸۵۷۵۳۵
۶	رودهن	۰/۷۱۹۸۷۶۴۳۵۴۲۳	۰/۷۲۰۳۳۲۸۱۷۹۶۵	۰/۴۲۵۸۳۳۱۱۵۸۱۸
۷	شهر قدس	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۵۴۸۶۹۰۶۲۰۸۱	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۸	قزوین	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۷۱۶۵۱۸۱۸۱۶۱۶	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۹	قم	۰/۶۶۲۰۱۶۱۲۹۵۱۳	۰/۶۶۲۴۵۳۰۵۴۴۵۵	۰/۱۶۲۲۶۸۳۱۶۶۷
۱۰	کرج	۰/۹۰۴۶۵۶۸۰۶۳۳۹	۰/۹۰۶۵۶۴۹۶۸۱۴۹	۰/۲۵۷۲۲۲۷۰۷۷۴۷
۱۱	فیروزکوه	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۰/۷۲۱۷۱۰۳۳۸۸۱۹	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۲	ورامین	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۳	نظرآباد	۰/۹۰۹۹۳۷۲۶۲۲۹۸	۰/۲۸۱۶۲۷۰۹۴۷۳۸	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۴	هشتگرد	۰/۹۱۰۰۹۶۱۹۱۳۸۴۱	۰/۴۷۷۸۹۶۲۲۳۴۴	۱/۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

۵ نتیجه گیری

با توجه به اطلاعات به دست آمده از ارزیابی واحد های دانشگاهی منطقه ۱۲ دانشگاه آزاد اسلامی توسط مدل چند مولفه ای می توان نتیجه گرفت که اگر این واحد ها طی سالیان مورد بحث در مولفه پژوهشی موفق تر عمل نموده اند و رشد مناسبی داشتند. در صورتیکه عملکردشان در حوزه آموزشی با ضعف بیشتری روبرو بوده است. امید است با تلاش مستمر و مفید مدیران این مولفه نیز در سال های آتی به شرایط مطلوب نزدیک تر شود. همانطوری که مشاهده شد مدل معرفی شده توانایی ارزیابی عملکرد واحد های تصمیم گیری با چند مولفه را دارا می باشد. مولفه ای بودن این مدل موجب گردیده است که عملکرد آن ها از ابعاد مختلف مورد بررسی قرار گیرند و هیچ وجهی از وجوه عملکردی آن ها از دید ارزیابی کننده مخفی نماند. مهمترین قابلیت مدل های چند مولفه ای در این است که صرفاً به اعلام وضعیت مطلوب یا نا مطلوب عملکرد واحد ها اکتفا ننموده، بلکه نسبت به ارایه راه حل و الگو برای ارتقاء وضعیت در هر کدام از مولفه ها و در مجموع برای کل واحد های تصمیم گیری ارایه می کند.

واحد کرج طی سال های ۸۵، ۸۶ و ۸۷ توانست در هر دو مولفه آموزشی و پژوهشی به مرز کارایی دست پیدا کند و در مجموع در این سه سال جزء واحد های دارای عملکرد مطلوب بوده است و بعنوان واحد مرجع شناخته می شود. اما در سال ۸۸ در هر دو مولفه آموزشی و پژوهشی افت داشته است. که این افت در مولفه پژوهشی بسیار محسوس می باشد.

عملکرد واحد فیروزکوه نشان می دهد که این واحد طی سال های ۸۵، ۸۶، ۸۷ و ۸۸ در مولفه پژوهشی کارا بوده است ولی در مولفه آموزشی نتوانسته به مرز کارایی دست پیدا کند. البته رشد قابل توجهی در سال های مورد بحث داشته است. بدون شک اگر در زمینه مولفه آموزش وضعیت خود را بهبود بخشد می تواند جزء واحد های فعال باشد.

منابع

- [۱] آریانزاد، میر بهادر قلی، سید جعفر سجادی (۱۳۸۳). برنامه ریزی خطی، انتشارات دانشگاه علم و صنعت، تهران چاپ سوم ۳۴۵-۳۸۵
- [۲] آذر، عادل، علیرضا موتمنی (۱۳۸۳) اندازه گیری بهره وری در شرکت های تولیدی به وسیله مدل های تحلیل پوششی داده ها، دو ماهنامه علمی پژوهشی شاهد.
- [۳] فتحی هفشنجانی، کیومرث (۱۳۸۲). ارزیابی کارایی واحد های دانشگاه آزاد اسلامی با استفاده از تحلیل پوششی داده توسعه مدل پویا - مطالعه موردی واحد تهران جنوب، (رساله ی دکتری، مدیریت صنعتی)، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران.
- [۴] زاهدی، انسیه، جواد نیک نفس (۱۳۸۶). رتبه بندی آموزشگاه های فنی و حرفه ای مراکز استان ها با تکنیک تحلیل پوششی داده ها، مجله برنامه و بودجه، شماره ۹۸.
- [۵] فلاح جلودار، مهدی (۱۳۸۸). مدل چند مولفه ای در DEA، به راهنمایی جهانشاهلو، پایان نامه دکتری در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران.
- [۶] جهانشاهلو، غلامرضا، فرهاد حسین زاده (۱۳۸۵) مقدمه ای بر تحلیل پوششی داده ها، ۴۵-۱.
- [۷] امامی میبدی، علی (۱۳۷۹). اصول اندازه گیری کارایی و بهره وری، موسسه مطالعات پژوهش های بازرگانی.

- [8] Jahan Shohloo. R., Alirezaee, M.R., (2000). *Measuring the Efficiencies of Academic units at the at the Teacher Training University, institute of mathematics*, Teacher training university Tehran Iran.
- [9] Farrell, M. J. (1957). *The measurement of productive efficiency*. Journal of the Royal Statistical Society A, **120**, 253-281.
- [10] Charnes, A., Cooper, W. W., Rohdes, E., (1978). *Measuring The Efficiency of Decision Making Units*. European Journal of operational Research **2**, 249-444.
- [11] Anderson, P., Peterson, N. C., (1993). *A Procedure For Ranking Efficient Units In data Envelopment Analysis*, management Science, VOL **39**, NO 1.
- [12] Banker, R. D., Charnes, A., Cooper, W. W., (1986). *Some models for estimating technical and scale In-efficiencies in data envelopment analysis*. Management science, VOL **30**, No 9.
- [13] Chang Y. L., A. S. Fchiu, M. L. Tseng, Y. H. Lin, (2007). *Evaluation of werker productivity Imporement Using FDEA*. IEEE CONFERANC **7**, 155-160.
- [14] Beasley, J.E. (1995). *Determining Teaching and Research efficiencies*, Journal of Operation Research society.
- [15] Tan, H. B., Hooy, S. M. N, (2007)., *Modeling the Efficiency of Knowledge Economies in the Asia Pacific: a DEA Approach.*, IEEE CONFERANC 2000-2005.
- [16] Charnes, A., Cooper, W ., Lewin, A., Seiford, L. M. (1995). *Data Envelopment Analysis: Theory, Methodology, and Application*. Kluwer Academic Publisher.